Surnadal Alpinsenter AS
Postboks 28
6656 SURNADAL

Att.:

Saksbehandler: Ronny Angel Løvstad,
Vår ref.: 26/777-9
Deres ref.:
Dato: 05.11.2026

Tilsynsrapport med vedtak om pålegg

Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) utførte et tilsyn av Surnadal Alpinsenter AS. Tilsynet ble gjennomført som et dokumenttilsyn. Tema for tilsynet var styring av sikkerheten. I dette tilsynet fulgte vi også opp Havarikommisjonens rapport (TAU rap 2026/01) om taubaneulykke i Surnadal alpinsenter som ble publisert 17. februar 2026.

Vårt tilsynslag besto av Ronny Angel Løvstad (tilsynsleder) og Ingunn Diex Rognes.

Tilsynet ble gjennomført som en del av vårt årlige tilsynsprogram. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket under tilsynet.

Basert på innsendt dokumentasjon har vi funnet avvik fra kravene i taubaneforskriften innenfor de temaene vi så på i dette tilsynet.

Tilsynsrapporten inneholder to vedtak.

Vedtak

1. Vedtak om sikkerhetsstyringssystemet

Vi fatter følgende vedtak:

> *Surnadal Alpinsenter AS må innen **30. november 2026** oppdatere sikkerhetsstyringssystemet slik at det:*
>
> - *inneholder operative instrukser for sikker drift av skitrekket med anleggsnummer 214020.*

- *beskriver hvordan avvik og hendelser registreres, behandles og følges opp*

Instruksene skal beskrive hvordan heisfører og skipatrulje fører oppsyn under drift, fordeler oppgaver, kommuniserer og reagerer ved fare for fasthenging eller andre forhold som krever at heisen stanses.

*Kopi av systemet for avvikshåndtering og instruksene for sikker drift må sendes til oss innen **30. november 2026**.*

Hva regelverket sier
Etter taubaneforskriften § 2-13 skal sikkerhetsstyringssystemet være dokumentert og kjent av driftspersonellet. Det skal være tilpasset virksomheten og inneholde de bestemmelsene som er nødvendige for å ha kontroll på risikoen. Systemet skal blant annet beskrive avvikshåndtering, jf. tredje ledd bokstav b, og instrukser og rutiner for sikker drift, jf. tredje ledd bokstav d.

Etter § 2-16 skal oppsynsplassene være innrettet slik at personellet kan ha god oversikt over påstigningsområdet og videre oppover heistraseen, og over avstigningsområdet der det er behov. Personellet skal kunne kommunisere og ha en stoppanordning lett tilgjengelig.

Det følger videre av § 3-10 tredje ledd at det skal føres løpende kontroll av taubanen under drift. SJTs regelverkskommentar til bestemmelsen sier at en taubane i drift skal overvåkes kontinuerlig slik at driftspersonell kan gripe inn for å hindre uønskede hendelser.

Virksomhetens instrukser for sikker drift må beskrive hvordan oppsynet gjennomføres ved det aktuelle anlegget.

Hva vi fant under tilsynet
I varselet om tilsyn av 19. mai 2026 ba vi om blant annet systemet for avvikshåndtering, instrukser og rutiner for sikker drift og en redegjørelse for oppsyn under drift. Virksomheten svarte 30. juni 2026.

Virksomheten opplyser at dagens papir- og permbaserte system er svært utdatert og vanskelig å finne frem i. Den har ikke sendt inn systemet eller rutiner som viser hvordan avvik og hendelser registreres, behandles og følges opp. Virksomheten planlegger å ta i bruk et digitalt system før sesongen 2026/2027.

Virksomheten har sendt inn stillingsinstrukser for daglig leder og driftsleder og en instruks for skipatruljen. Instruksen for skipatruljen beskriver blant annet bistand ved påstigning og kontroll med løse klær. Vi har ikke mottatt en operativ instruks for heisfører eller instrukser som samlet beskriver hvordan personellet skal forebygge, oppdage og håndtere fasthenging.

Virksomheten opplyser at heisfører og skipatrulje fører oppsyn, bruker samband og har tilgang til nødstopp. Kamera brukes som supplement. Redegjørelsen beskriver ikke hvordan oppgavene er fordelt under drift, hvem som følger med på kamerabildene, eller hvordan personellet skal håndtere områder der oversikten er begrenset.

Vår vurdering
Etter taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav d skal sikkerhetsstyringssystemet inneholde instrukser og rutiner for sikker drift. Slike instrukser må beskrive hvordan sikkerhetskritiske oppgaver skal utføres ved det aktuelle skitrekket. En stillingsinstruks som beskriver en persons rolle og overordnede ansvar, dekker ikke alene dette kravet.

Virksomheten har i hovedsak sendt inn stillingsinstrukser for daglig leder og driftsleder som svar på kravet om instrukser for sikker drift. Disse beskriver hvem som har ansvar, men i liten grad hva personellet skal gjøre og hvordan driften skal gjennomføres sikkert. Instruksen for skipatruljen er mer operativ og inneholder relevante tiltak ved påstigning. Dokumentasjonen beskriver likevel ikke samlet hvordan heisfører og skipatrulje skal føre oppsyn, fordele oppgaver og handle ved fare for fasthenging eller når heisen må stanses.

Virksomheten har heller ikke sendt inn rutiner som viser hvordan avvik og hendelser registreres, behandles og følges opp, jf. § 2-13 tredje ledd bokstav b. Planen om å ta i bruk et digitalt system dokumenterer ikke at slike rutiner er etablert.

Vi vurderer derfor at sikkerhetsstyringssystemet ikke inneholder tilstrekkelige bestemmelser om avvikshåndtering og sikker drift ved dette skitrekket. På disse punktene er systemet ikke tilpasset virksomhetens risiko, jf. taubaneforskriften § 2-13 andre ledd. Dette er et avvik fra taubaneforskriften § 2-13 andre ledd og tredje ledd bokstav b og d.

2. Vedtak om risikovurderinger

Vi fatter følgende vedtak:

> *Surnadal Alpinsenter AS må **innen 30. november** beskrive rutiner for regelmessig oppdatering av risikovurderinger, og utarbeide en ny risikovurdering for skitrekk med anleggsnummer 214020 i tråd med anerkjent metode.*
>
> *Kopi av beskrivelse som forklarer hvordan jevnlige risikovurderinger og de tilhørende handlingsplanene skal gjennomføres, og risikovurderingen med tilhørende handlingsplan må sendes til oss **innen 30. november 2026.***

Hva regelverket sier
Taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav c) sier at virksomheten skal ha minst beskrevet hvordan man jevnlig gjennomfører risikovurderinger og lager handlingsplaner.

§ 2-14 om risikovurderinger og instrukser sier at risikovurderinger skal utføres etter anerkjente metoder, og at avvik skal være en del av grunnlaget for gjennomføringen av risikovurderingene.

§ 2-17 sier at taubanene skal være innrettet slik at brukerne skal ferdes, og stige av og på uten fare. Driv- og vendestasjoner skal i nødvendig utstrekning gjerdes inn, slik at personer ikke utsettes for fare, for eksempel ved å skades av bevegelige deler.

Hva vi fant under tilsynet
Surnadal Alpinsenter AS sendte inn en risikovurdering datert 29. oktober 2025. Virksomheten opplyser at den bruker en Excel-basert mal fra Alpinanleggenes Landsforening, og at

risikovurderingen revideres årlig og ved betydelige endringer. Det fremgår ikke av redegjørelsen hvordan avvik, hendelser og ulykker brukes som grunnlag for revisjonene.

Risikovurderingen beskriver flere farer og angir årsak, konsekvens, sannsynlighet, tiltak, forventet effekt og risikonivå etter tiltak. For faren «Fall i heis» er konsekvensen beskrevet som «Blir hengende fast», og årsaken som at «T-krok krøker seg fast i tekstiler». Tiltaket er «Være obs på løstsittende tekstiler», med «Heisvakt» som ansvarlig. Risikoen er deretter satt fra 3/B før tiltak til 2/C etter tiltak. Det er ikke forklart hvordan dette tiltaket gir grunnlag for å redusere sannsynligheten, eller hvorfor konsekvenskategorien samtidig endres.

Feltet «Frist / Utført» er ikke fylt ut. Risikovurderingen viser derfor ikke når tiltakene skal gjennomføres eller om de er gjennomført. Den særskilte vurderingen av fasthenging beskriver heller ikke hvordan risikoen påvirkes av at små barn kan ha begrenset evne til å frigjøre seg eller varsle, eller av begrensninger i oppsynet langs heistraseen.

Vår vurdering
Taubaneforskriftens § 2-13 sier i bokstav c) at virksomheten skal beskrive hvordan man gjennomfører risikovurderinger med de tilhørende handlingsplanene. Dette betyr at man må ha en rutine som viser hvilken metode man benytter, når man skal gjennomføre risikovurderinger, hvordan man skal oppdatere handlingsplaner og jobbe med risikovurderinger internt hos virksomheten.

Virksomheten har fremlagt risikovurderinger som bygger på vurdering av sannsynlighet og konsekvens. Tilsynet kan derfor ikke legge til grunn at det ikke er benyttet en metode for risikovurdering. Det fremlagte grunnlaget dokumenterer imidlertid ikke hvilken metode som er anvendt, eller hvordan vurderingene er gjennomført. Tilsynet kan derfor ikke verifisere at risikovurderingen er gjennomført etter en anerkjent metode eller at vurderingene og effekten av tiltakene er etterprøvbare.

Risikovurderingen identifiserer fasthenging som en fare, men begrunner ikke hvorfor tiltaket «Være obs på løstsittende tekstiler» gir lavere sannsynlighet eller lavere konsekvens. Den viser heller ikke om tiltaket er gjennomført. Når virksomheten ikke har beskrevet hvordan avvik og erfaringer fra ulykken inngår i vurderingsgrunnlaget, kan vi heller ikke se hvordan disse opplysningene er brukt til å vurdere faren og behovet for tiltak.

Siden risikovurderingen ikke er utført etter anerkjent metode, og mangler en handlingsplan er dette et avvik fra taubaneforskriften § 2-14 første ledd. Manglende rutine for hvordan man gjennomfører jevnlige risikovurderinger er et avvik fra taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav c.

Andre forhold

Veiledning om oppsyn under drift
Virksomheten har opplyst at oppsyn under drift ivaretas gjennom heisfører, skipatrulje ved påstigning, skipatrulje i løypene, samband, nødstopp og kamera. Dette er relevante tiltak.

Redegjørelsen beskriver i hovedsak hvilke ressurser og tiltak virksomheten har. Den beskriver i mindre grad hvordan oppsynet er vurdert, organisert og gjennomført slik at kravene i

taubaneforskriften §§ 3-10 og 2-16 oppfylles i praksis, og om dere selv mener at dagens tiltak er tilstrekkelig.

Virksomheten bør derfor beskrive hvordan de opplyste tiltakene inngår i sikkerhetsstyringssystemet. Beskrivelsen bør bygge på en risikovurdering av oppsynet ved det aktuelle anlegget og vise:

- hvilke områder heisfører har direkte oversikt over fra betjeningsplassen
- hvilke områder skipatruljen har ansvar for å føre oppsyn med
- hvor ofte og på hvilken måte skipatruljen beveger seg eller oppholder seg i traseen, og hvilken risiko det kan medføre å ha personer i traseen under drift
- hvilke deler av heistraseen som ikke kan observeres av heisfører
- hvilke områder kameraene dekker, og hvordan kameraene brukes under ordinær drift
- hvem som følger med på kameraene, og når dette gjøres
- hvordan heisfører og skipatrulje kommuniserer og fordeler oppgaver ved hendelser
- hvem som kan beslutte stans, hvilke situasjoner som skal føre til stans, og hvordan dette er beskrevet i instrukser
- hvilke tiltak som er valgt dersom det ikke er mulig å ha kontinuerlig oversikt over hele traseen
- hvordan oppsynet tilpasses ved arrangementer, høy aktivitet eller mange små barn i anlegget.

Virksomheten bør deretter vise hvor disse forholdene er beskrevet i sikkerhetsstyringssystemet. Dette kan for eksempel være i risikovurderingen, instruks for heisfører, instruks for skipatrulje, bemanningsrutine, arrangementsrutine og rutine for håndtering av avvik og hendelser.

Målet er ikke at virksomheten nødvendigvis skal velge bestemte tiltak, men at den selv vurderer forholdene ved anlegget og dokumenterer at den valgte løsningen gir tilstrekkelig oppsyn under drift.

Veiledning om metodebeskrivelse for gjennomføring av risikovurdering for skitrekk

Vi har et eksempel på vår nettside som viser hvordan man kan gjennomføre regelmessige risikovurderinger med tilhørende handlingsplaner for et skitrekk. Dere finner informasjonen på denne lenken:

https://sjt.no/taubane/sikker-drift-av-taubane/slik-forebygger-dere-at-noe-gar-galt/rettleiar-om-risikostyring-for-taubanar/gjennomforing-av-risikovurdering-for-skitrekk/

Klagefrist

Dere kan klage på vedtakene innen tre uker fra dere mottar tilsynsrapporten. Se vedlegget med regelverk og rettigheter for mer informasjon.

Rapportdato:
05.11.2026

Øystein Ravik
avdelingsdirektør

Ronny Angel Løvstad
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

Lov om taubaner (taubaneloven[1]) § 12 gir SJT myndighet til å føre tilsyn.

Vi varsler om at vi vil fatte vedtak etter lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven[2]) § 16.

Vedtak om pålegg om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i lov om taubaner §§ 14 og 15.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å klage på vedtak

Dere kan klage på hele eller deler av vedtaket til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage sender dere til Statens jernbanetilsyn post@sjt.no. Klagefrist er tre uker fra dagen dere mottar tilsynsrapporten. På våre nettsider finner dere mer informasjon om hvordan dere går frem for å klage.

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova[3] og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Angi saksnummeret når dere kontakter oss.

[1] Lov om taubaner (taubaneloven) LOV-2017-05-22-29
[2] Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) LOV-1967-02-10
[3] Lov om rett til innsyn i dokument i offentleg verksemd (offentleglova) LOV-2006-05-19-16